

ДѢЛО

Выходить во Львѣвъ що Вторника, Четверга и Суботы (крѣмъ рускихъ святъ) о 5-ой год. поп. Литер. додатокъ „Библиотечна найзнам. повѣстей“ выходитъ по 3 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣднего дня кожного мѣсяца. Редакція и администрація подѣ Ч. 44 ульця Галицка. Рукописи звертаются лишь на попередне застереженне. Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. бѣгъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надбелане“ по 20 кр. а. в. Рекламы неопечатаный вѣльнй бѣгъ порта. Предплату и инсераты принимають: У Львѣвъ Администрація „Дѣла“. У Вѣднн Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukas, Riemergasse 13; Heinrich Schalek, Wollzeile 12; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; Moritz Stern, Wollzeile 22; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Гамбургѣ Valentin & Co., Königstrasse 36. Въ Парижѣ Agence Havas. Въ Россіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ и почтовой уряды.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: для Россіи: въ цѣльнй рѣкъ . . 12 зр. на цѣльнй рѣкъ . . 12 рубл. на пѣвъ року . . 6 зр. на пѣвъ року . . 6 рубл. на чверть року . . 3 зр. на чверть року . . 3 рубл. съ дод. „Библиотечна“: съ дод. „Библиотечна“: на цѣльнй рѣкъ . . 16 зр. на цѣльнй рѣкъ . . 16 рубл. на пѣвъ року . . 8 зр. на пѣвъ року . . 8 рубл. на чверть року . . 4 зр. на чверть року . . 4 рубл. на самѣ додатокъ: на самѣ додатокъ: на цѣльнй рѣкъ . . 5 зр. на цѣльнй рѣкъ . . 5 рубл. на пѣвъ року . . 2-50 на пѣвъ року . . 2-50 р. Для Заграничь, окрѣмъ Россіи: на цѣльнй рѣкъ . . 15 зр. на пѣвъ року . . 7-50 зр. на чверть року . . 3-75 зр. съ дод. „Библиотечна“: на самѣ додатокъ: на цѣльнй рѣкъ . . 19 зр. на цѣльнй рѣкъ . . 6 зр. Поодинокое число коштуе 12 кр. а. в.

Нова денунціяція.

II.

Украина не має зовсѣмъ на цѣли сепаратизмъ политичный, она стремить лишь до широкого ровною духового, плекаючи письменность овою въ двозволеныхъ границахъ, а права до того не заперечуе їа наука. Нынѣ обьявляеся всюдѣ потреба просвѣщеня массъ народныхъ посредствомъ рѣдного матерного языка, движенье духовое каждой единицѣ и здоровый змыслъ политичный російского правительства проломать самѣ скорше чи повѣйше тѣ заборы духового ровною, котрый накликали польскѣ сепаратистичный стремленя въ 60-ыхъ рокахъ и утопий „объединителѣвъ“ въ новѣйшихъ часахъ. Здоровый разумъ политичный не экспериментуе, а числится съ даными фактами. Россія переживае уже системы политичный, похожѣ на колишній нашѣ Батовскѣ, коли то мужамъ державнымъ униформность этнична выдавалася идеаломъ управы державной, коли въ униформности добачувано силу и поступъ. Амальгамованье народовъ не естъ задачей и проводною гадкою XIX. вѣку. Не мине и десятковъ лѣтъ, якъ по объединительныхъ теоріяхъ Каткова и Аксакова ливается тибай сумба вгадка. Отъ и нынѣ Финляндія російска жѣе широкимъ своимъ народнымъ житьемъ безъ всякихъ слѣдовъ политичного сепаратизму. Лотышѣвъ сумагае Россія противъ элементу нѣмецкого въ прибалтичскихъ краяхъ арозумѣвши, що всяка народность хочъ-бы лишь кілька-миліонна має неоспориме право до жита и ровною. Ту систему толеранція мусить Россія примѣнати и до Украины, знаячи, що движенье элементу руского на Подѣлю, Волыни и Украинѣ забезпечить їа разъ на все суокѣй въ тыхъ „забанушѣ“ земляхъ. Денунціяція „Przegląd-y“, будьто Украина иде нынѣ смѣлѣмъ крокомъ до сепаратизму политичного, взята протѣ въ вѣдуха.

При тѣмъ всѣмъ впадае однакожь въ очи одна дуже велика неконсеквенція въ политичѣ такихъ органѣвъ прасы польской, якимъ дав чи хоче дати проводъ аристократичный „Przegląd“. Порушаючи майже нещоденно справу руску въ Галичинѣ, ударяють тѣ органы съ всею завзятостею на поклонникѣвъ идей Каткова и Аксакова, призываючи до помочи неравъ и правительственный власти; а тутъ національнй розвѣдъ Украи-

ны, котрый кульминуе въ анти-катковщинѣ, естъ для нихъ подставою до денунціяцій. Чи не беглузда се путанина понятій и цѣлей? Чи не свѣдчить се о великомъ недостатку не то ровному але и инстанктѣвъ политичныхъ? Тутъ въ Галичинѣ самѣ гр. Адальбертъ Дѣдушицкий, потоптавши теорему: Niema Rusi, бересе до науки руского языка, а тамъ на Украинѣ розвѣдъ малорущины анатемизуеся и завначуеся чимъ-то дуже небезпечнымъ для державы російской. Тутъ чѣмо одного дня плачь и жалѣ надъ небратною судьбою Украины, давленою системою языковой нетолеранція, а другого дня розносится въ стовпцяхъ органѣвъ „Przegląd-овой“ масти подѣй накликувана до крайной тирании языковой, до divide et impera!

И якъ бы се divide et impera, практиковане у насѣ центрами вѣдѣньскими бѣгъ довгихъ часѣвъ, показалося хочъ крыту спасеннымъ для Галицкихъ Поляковѣвъ, мы не осудили-бы може такъ тяжко недолѣтну редакцію „Przegląd-y“. Отъ, написавъ якъ знавъ! Але въ виду застоѣ а може и близькой руины экономичного быту деякихъ верствъ въ нашѣй Галичинѣ, въ виду того, що пр. Пилать въ своихъ выказахъ статистично-экономичныхъ бояеся дѣткнути матеріальное положеня большихъ посѣдательствъ нашего краю, намъ годѣ не сказати, що инсинуация о сепаратизмѣ политичный братѣвъ нашихъ Украинцѣвъ мала свѣе жерело лишь въ дуже низкихъ и мерзкихъ инстинктахъ реченой редакціи.

Рускій цент. комитетъ передвыборчій.

По довгихъ, непотрѣбныхъ змаганяхъ удалося остаточню львѣвскимъ Русинамъ зложити центральный комитетъ передвыборчій. Въ сугавъ его вѣшли представители обоухъ сторонницѣвъ рускихъ въ равнѣмъ числѣ. Комитетъ уконституоване уже минувшю суботы, выбравши председателемъ о. Якова Шведицкого; мѣстопрѣдсѣдателями: проф. дра Па. Шараневича и посла Юл. Романчука.

При сѣмъ хочемо познакомити нашихъ читателей бодай въ короткости съ всѣми вѣстями, якѣ „Gaz Nar.“ рознесла по краю нашѣмъ въ тѣмъ дѣлѣ въ послѣднѣмъ часѣ. Вѣсти тѣ характеризуютъ найкраще становище прасы польской до насѣ Русинѣвъ и суть вѣрнымъ образомъ вадушевныхъ ви гадокъ и тенденцѣвъ, маючи на цѣли дробити Русинѣвъ

при каждой важнѣйшѣй акціи. Нашъ поклонъ до солидарности въ виду близькихъ выборовъ до рады державной не подобався „Gaz. Narodow-ой“, але невагомъ высала она собѣ въ пальца, що „narodowcy“ рѣшили рѣшучо здрвати всякѣ отношеня съ „Радою Рускою“ (ч. 27). Однакожь въ слѣдъ за симъ пролила она кілька ширенныхъ слезъ надъ тымъ, що „Рада Руска“ бѣнесла тріумфъ и скликавши своихъ нотаблѣвъ „wysadzila z siodla narodowców“. Въ слѣдуючѣмъ числѣ (28) подала „Gaz. Nar.“ спростованье давнѣйше сказаного и пустила въ свѣтъ вѣдомость, що збранные проводирѣвъ рускихъ выбрало комитетъ съ трехъ „ukraińców“ и двоухъ „liżnych“, котрый мавъ занятися зложенемъ центр. комитету передвыборчю. Оттакъ повторяе „Gaz. Nar.“ (ч. 31) донесенье „Слова“, що акція выборча має такой обтутьсь подѣ проводомъ „Рады Руской“. Въ кілька день повѣйше (въ ч. 36) ногуе она „stanowczy gozbrat“ межѣ партією „старыхъ“ и „молодыхъ“ и тѣшитѣ, що каждая въ партіи организуетъ свой окремый комитетъ передвыборчій, одна подѣ крылами „Рады Руской“, друга подѣ проводомъ рускихъ послѣвъ соймовыхъ. Въ послѣднѣмъ числѣ (44) въ 24 лютого спавае она чарку горести до дна и доноситъ съ всею резигнацію: „Pomiedzy Radą ruską a komitetem narodowców ruskich miało przysięć w sprawie akcji wyborczej do porozumienia“, але додае при тѣмъ подѣ адресою „Дѣла“: „Urządowy organ Rady ruskiej nie przestaje bombardować narodowców, co mu sił starczy.“ Се значить: hejże dalej w zaraz! На нещастье, въ програмѣ нашѣй не лежать борба а накликуванье до мирной працѣ. Жаль тѣмъ, що редакция „Нов. Пролома“ кожду сторону свои часописи зъуживае дѣйстно на пустословнй инкриминаціи всѣхъ, що не мають щастя зватись ви предплатниками. Бѣльше позитивной працѣ, бодай по силамъ, не завадило-бъ нѣколи. Зѣ инкриминацій Русѣ не змеле для себе хлѣба.

Въ интересѣ правды мусимо однакожь спростувати деякѣ найновѣйшѣй донесеня „Нов. Пролома“ и заявити:

1) Що заравъ на першѣмъ засѣданю комитету, иниціованого о. Шведицкимъ, выбрано комисію не для того, що „молодѣ“ хотѣли предѣдательство въ комитетѣ взяти для себе, але лишь по тѣй причинѣ не згодились на выборъ предѣдателя въ лицѣ о. Шведицкого, чтобы не выглядало, будьто комитетъ передвыборчій выйшовъ зъ рамени „Рады Руской“.

2) Що внесенье, скрѣптити комитетъ мужами старшими въ обоухъ партій, приняты всѣ члены одноголосно, съ всею личности п. Б. Дѣдицкого, котрого „старшѣ“ не хотѣли мати въ комитетѣ яко чоловіка за надто „неутрального“.

3) Що пос. Романчукъ ходивъ до о. Шведицкого не на те, чтобы его наклонити до уступленя въ предѣдательство въ „Радѣ Руской“ — бо о тѣмъ не було навѣтъ бесѣды — але въ тѣй цѣли, чтобы наклонити о. Шведицкого до скликаня комитету, котрый черезъ выступенне деякихъ „старшихъ“ розбивався. Дперва бѣгъ самого о. Шведицкого довѣдывае пос. Романчукъ, що о. Шв. зложивъ проводъ въ „Радѣ Руской“. Фактъ сей повиненъ навѣтъ самѣ о. Шв. подтвердить.

4) Що пос. Романчукъ не поступивъ собѣ тенденцію, скликаючи на день 29 сѣчня послѣвъ рускихъ и виднѣйшихъ мужѣвъ до вѣрня, бо запросивъ зъ партіи „старыхъ“ не лишь чотырехъ, а высала запросена до пп. Геровского, о. Гушалевича, дра Ив. Добрнянского, Б. Дѣдицкого, о. Малиновского о. Павликава, о. Петрушевича, о. Шведицкого и др.

Се суть факты, а заперечувати ихъ не годилося „Нов. Пролому“, якъ се бѣгъ зрѣбывъ въ однѣмъ зъ послѣднихъ числѣвъ. Поменнй невѣрности просѣаемо ему тымъ радше, що редакция его информувалась о ходѣ дѣла въ комитетѣ у третьихъ лицѣ.

„Рускій Сіонъ“ о рускихъ часописяхъ.

Въ ч. 2 и 3 „Р. Сіона“ за рѣкъ 1885 появились статьи надпигані: „Нашѣ часописи въ религіонѣмъ вглядѣ“. Авторами сѣхъ статей досѣ недокѣченыхъ суть оо. І. Кобыляньскій и И. Б., що мавъ читатись Иванъ Бартошевскій. Въ статьяхъ сѣхъ выступаютъ оба авторы противъ „Слова“, „Руской Рады“, „Науки“ и „Н. Пролома“ яко часописей накликующихъ народъ рускій въ Галичинѣ до „православія“, а „Дѣлу“ дѣстается докѣръ за его „либерализмъ и безконфесійность“. Часописи польскѣ помѣстили на дняхъ съ великою радостею поодинокѣ уступы въ сѣхъ статей въ своихъ стовпцяхъ, а корреспондентъ львѣвскій до „N. fr. Pr.“ подавъ основнй ихъ мысли дорогою телеграфичною навѣтъ ширшому свѣту. Корреспондентъ додае до того, будьто въ рускихъ кружкахъ въ наслѣдокъ тыхъ нагальныхъ нападѣвъ „Руского Сіона“ на „молодыхъ“ и „старыхъ“ приготавливается демон-

Дещо зъ исторіи украинского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

IV.

Съ початкомъ царюваня незабутного императора Александра II въ Россіи все оживило надѣля на красшу долю. Отъ краю до краю великого царства голосно пронеслася чутка про вызволенне крѣпакѣвъ зъ паньской неволѣ и незабаромъ оно стаалося вже справедливимъ дѣломъ, а разомъ съ тымъ громада начувалася вже и про вышѣ реформы и всѣмъ чуалося тогда яко вѣльйше. Въ 1857 рѣкъ появилъся „Записка о Южнѣй Руон“ Кульша, а незабаромъ „Народнй оповѣданя“ Марка Вовчка, яко ширый и ревнй протестъ проти крѣпачной неволѣ. Украинцѣ покяривъ въ 1847 рѣкъ, буля вже на волѣ; сподѣвалася такои ласки и Шевченкови. Въ 1858 рѣкъ Костомаровъ писавъ до Шевченка, що повертася вже зъ догѣтнѣной неволѣ: „Часъ змѣнився! Царь, дай Богъ ему здоровья и довгого царюваня не заборяе нашей мовы; теперь процвѣте рѣдне слово, богато охочахъ до него; тебе только не достае, головы нашего милого, любого.“ Того-жь року Кульшъ, отвѣдываючи Шевченкови на его запытаня про нову поему „Неозыты“, такъ писавъ до него: „Твои „Неозыты“ гарна штука, та только не для друку! Не годится напомянати доброму сыновя про дѣла его батька, ждучи бѣгъ него яко бѣ не було добра: бѣгъ у насѣ теперь первый чоловікъ; якъ-бы не бѣгъ, то ѣ дихлуть намъ не дади бѣ. А воля крѣпакѣвъ — тожь его дѣло.“ (Жизнь Т. Шевченка — М. Чалый, ст. 105 и 117.) Надѣѣ са бѣльше чи менше оправдывае, хочъ и не на довго, адежь бувъ такѣй часѣ,

коли, якъ побачимо далѣ, украинска мова стояла передъ закономъ и урядомъ трохи не въ рѣннѣ съ пануючою — російскою. Поки-жь оно дойшло до того, цензура все якоо коо дивилася на украинское письменство, хочъ тогда, здаеся, не слово, а думки наибѣльше выкликали такой отноины. Ше-жь до того и въ самой громадѣ свободѣ слова не була доволѣ вшанована и часомъ изъ самой громады чулоя такой голосы, що, мовъ, треба синяти свободу слова. Такъ 17 червня 1858 року министръ народной просвѣты, котрый по закону мавъ тогда найголовнѣйшій доглядъ за цензурою, розболоавъ такой наказъ цензурнымъ комитетамъ: „1857 року въ Петербургѣ надрукована на украинской мовѣ книжка подѣ заголовкомъ Граматка“, въ котрой статья на стор. 13, 14, 28 и 29, де рѣчь ведеться про бувше колысо ворогуванье мѣжь Козаками и Поляками, выклала недовольство помѣжь панями де-якихъ захѣднѣныхъ губерній и они турбуютоя, чтобы черезъ сию книжку не повстало часомъ ще бѣльшого ворогуваня, що его и такъ вже чи мало живе въ народѣ. А черезъ те, коли часомъ та книжка зновъ буде подана въ цензуру на нове выданье, треба вылучити зъ неѣ тѣ статью, котры выкликаючи ворожѣ межипароднй згадки, або маючи у собѣ духъ выключно украинской проти сибнѣной народности, протявнй цензурному уставу, а найпаче въ книжцѣ для дѣтей або для народного читаня.“ (Сбор. постанов. и распор. по цензурѣ ст. 431.) Навѣтъ въ 1860 рѣкъ не легко се було провеоти черезъ цензуру украинску книжку. Такъ Кульшъ мусѣвъ посылати свой зборникъ „Хату“ въ цензуру до Москвы, бо, якъ писавъ онъ до Шевченка зъ Петербурга, „ту то бы бу-

ла морока“. (Чалый, Жизнь Шевченка ст. 179.) Певно, що московскѣй цензуры не такъ чѣплялося до украинства, якъ петербурскѣй, а се мабутъ черезъ те, що Москва була тогда вже надто славянофильскою, а тогдашнй славянофиль не только не займалъ украинства и не цѣкувала на него, якъ теперь, а ще навѣтъ горнулоя до него. Наибѣльше мороки було зъ выданьемъ „Кобзаря“ Шевченка въ 1860 рѣкъ. Зъ вышѣ згаданого книжки Чалого (ст. 175) доведѣмося, що цензурный комитетъ чѣмуо переслалъ „Кобзаря“ въ „Главное управление по дѣламъ печати“, котре роздывившио само бѣтослало зновъ на переглядъ въ комитетъ, а оттъ, мабутъ по наказу „Глав. Управления“, зновъ бѣтослало „Кобзаря“ назадъ; але и на сей разъ „Глав. Управление“ не дозволило и повернуло „Кобзаря“ въ комитетъ на новѣй розгляданя. Отъ такъ бѣгъ, бѣдѣлашнй, мандрувавъ зъ рукъ до рукъ, ажъ поки вже самѣ министръ народной просвѣты Ковалевскій не заступивъ за Шевченка и самовластно выпустивъ Кобзаря на свѣтъ божий.

Три роки за тымъ буля для украинского письменства мовѣ-бы оправдѣ золотымъ часомъ, котры довогъ те будемо згадувати, яко найкрасшу добу въ нашѣй исторіи. Певно, що украинска мова не мала тогда вѣлькой особливой забороны. Въ Петербургѣ появилъся журналъ „Основа“ яко органъ громады украинскихъ патриѣтовѣвъ, де разомъ съ поезіями и оповѣданями друкувалася чѣсомъ и науковѣ писаня на украинской мовѣ. Тогда-жь въ Черниговѣ п. Глѣбовъ почавъ выдѣвати тыждневу газету „Черниговскій листокъ“, де тожь въ першомъ номерѣ друкувалася украинскѣй писаня. Далѣ бачимо, що „Основа“ згромадивши литературнй силы незабаромъ повелѣ рѣчь про потребу народной мовы въ школѣ, въ

науцѣ, въ церковныхъ проповѣдяхъ, на судѣ и въ законѣ. Російска праса подѣ вѣльвомъ либеральныхъ думокъ тогдашного часу, котра панувала и въ правительствѣ трохи чи не бѣльше, нѣжь въ самой громадѣ, не только не выявляла нѣякого ворогуваня, а выказала навѣтъ до волѣ шире спочутье до Украинцѣвъ (Современникъ 1860—3 и 1861—1 и 7, Рус. слово 1860—4 и 6, Отечество. Записки 1861—1, Времѣя 1861—4 и т. д.). Навѣтъ самѣ панъ Катковъ, коли бѣгъ ще не бувъ „опасителемъ отечества“, якого бѣгъ теперь удае зъ себе, а разомъ съ нимъ и п. Аксаковъ, поки бѣгъ бувъ ширымъ славянофильомъ и не ласивою ще до того ненажерливого панозавизму, охлядали до той думки, що бажала Украинцѣвъ оправдывивъ и не мають въ собѣ нѣякого небезпечного. Катковъ и. пр. въ своихъ выданяхъ давѣвъ мѣсце такимъ статьямъ якъ отъ: „Взглядъ на малорос. словесность“ — Кульша (Рус. Вѣстникъ 1857—10), „Новости малорос. литературы“ и о „малорос. учебникахъ — О. Гатцука (Моосков. Вѣдом. 1859—98 и 1861—192), О малорос. азбукахъ“ — А. Т. (Моосков. Вѣдом. 1861—180) а панъ Аксаковъ въ своей часописѣ „Дѣнь“ друкувавъ вѣвѣтнй лиоты Максимовича про стародавность и самостоятельность украинской мовы (1863—8, 10, 15 и 16), статья Вѣлява про потребу украинского переклада евангелія (1862—52) и Костомарова — про потребу народной мовы въ школахъ (1863—27 и 29). Урядъ не только не гнавъ украинской мовы и не опиявѣ патриѣтничного руху, а ще ѣ самъ, хочъ може и безъ прямой на се волѣ, неначе опирявъ въ оему дѣлѣ, якъ се можна бачити хочъ-бы зъ того, що такѣй ширѣ-официальнй выданя якъ „Губернскй Вѣдом.“ (харкѣвской, полтавской, кѣвской, черниговской, катеринославской), що выдаются подѣ доглядомъ

* Певно — Граматка П. Кульша.

страція против еп. Сильвестра. „Як кажуть“ — пише кореспондент, не являється вже свѣтскій членъ комит. Методіевського, котрому провадить епископъ, на слѣдуючѣмъ засѣданні и ваявлять своє выступленіе въ комитетѣ мотивованимъ письмомъ.“ — О намѣреній демонстраціи того рода мы поки що не знаємо. Зъ другой стороны не можемо знову вже нынѣ дати отпору о. Ивану за его инсинуаціи, бо мусимо съ христіанською терпеливістю дождити покінчення статіи, написаної не безъ заднихъ мыслей и прокльбъ, котрі намъ на нещастіе въ цѣлости суть вѣстніи. Якъ вже о. Иванъ вийме бревно въ нашихъ очей, то мы потребуємо зъперувати и трѣсочку въ его очку, що єь такою певностію доглянуло въ „Дѣль“ речений либерализмъ и безконфесійнѣсть. На всякій случай однакъ не зробивъ о. Иванъ своїми инкриминаціями великою прислуги власти, котра ему поручила веденіе церковной часописи рускою. Нынѣ не хочемо навѣть рѣшати, чи о. Иванъ въ власного наглядѣ завжився на те поле повне инкриминацій, чи написавъ свою статію съ прилорученіемъ, або чи переложивъ ви лишъ съ польского на руске.

ДОПИСИ.

Отъ Жовкви.

Не увѣрите, якъ велику услугу отдаютъ для житя провинціального тѣ люде, що отъ часу до часу доносять до газетъ, що на провинціи дѣся. Коли яка кореспонденція о провинціальныхъ отношеняхъ въ колюмнахъ якої газеты появиться, а особливо коли она не хвалить, але противно, алы стороны нашего народного житя подноситъ, начинаютъ найперше люде за кореспондентомъ дождуватися, потѣмъ на него сердитися, а въ конецъ признавати кореспондентова слушнѣсть, що правду написавъ, начинаютъ надъ злымъ застановлятися, и мало по малу эле направляти. Перечуваю, що и ва мою кореспонденцію зъ жовковскихъ сторѣнь може, хто розсердится, але якъ будь оно буде, я тримаюся девизы: „amicus mihi Plato, sed majus veritas“; и не лякуюсь правду написати. Коли по иншихъ сторонахъ въ нашій Галичинѣ народне житіе будитя и для отверзения и просвѣты сельского народа то братства тверезости, то читальнѣ основуются, въ нашій Жовквѣ читальнѣ пануе въ томъ взглядѣ велика тишина. Кромѣ Винникъ и Добрусуна, де основано читальнѣ, де народъ читаньемъ занимается и просвѣщается, по иншихъ селахъ о читальняхъ не чувати и нѣхто до праць, чтобы читальнѣ основувати, не береса. Якъ не похвалемо тыхъ оо. духовныхъ, котрі для старшого вѣка просвѣтлоу народа не занимаются, бо ту важну справу могутъ молодшиимъ повѣрити, то тымъ менше можемо похвалити тыхъ, котрі при добрѣмъ здоровю и силѣ, богато розправляютъ по соборчикахъ и празникахъ о користахъ просвѣты народнои, а у себе дома нѣчого въ той справѣ не дѣлають. Такихъ соборчиковыхъ и празничныхъ патриотѣвъ у насъ богато, но щожъ въ того, коли все на мовѣ кнчатся а дѣла у нихъ не ви-

дати. Насъ дуже удивляе, що до нынѣ не подумано анѣ о основаніи братства тверезости, анѣ о просвѣтѣ народній въ большихъ селахъ якъ: въ Креховѣ, Смерековѣ, Туринцѣ, Купинѣ, Деревнѣ, Глинску, Боянці и пр. и пр. Намъ розказували люде, що въ селѣ Т. єсть просторый и хоршій дѣмъ, въ давнихъ часахъ на школу призначеній. Коли поднѣйше выставлено нову школу, стоить той дѣмъ 22 лѣтъ пуго и люде самі радѣ бы въ томъ дѣмѣ мати читальню, но нема кому тоу справоу ваянтися. Въ селѣ Д. не основуе о духовный анѣ братства тверезости, анѣ читальнѣ, бо двѣрѣ тому нерадѣ, а п. отецъ духовный не хотѣвъ-бы ласку у двора утратити, котру больше цѣнить, якъ пресвѣту народа. Въ селѣ К. трудно народъ просвѣщати, бо съ просвѣщенемъ народа устали-бы вноси горѣвки на парастасы, чому економіи приходска еуроти-влеса. Въ селѣ Г. не радѣ-бы о. духовный титулъ „срокѣного карлана“ утратити, бо основатель читальнѣ то „соціалист“, „революціонеръ“ и пр.

Для тутъ наведенихъ и иншихъ ненаведенихъ, безусловныхъ причинъ не дѣлася нѣчого у насъ для просвѣты народа, не дивота, що въ недѣль и въ свята сгрѣтити можна богато люде въ Жовкви до дому повертаючихъ, ватаючихъ-са по дорогахъ въ нетверезѣмъ станѣ. Великій часъ ваянися до праць и у насъ, якъ берутся своій народъ любячі люде по иншихъ сторонахъ, бо такій индиферентизмъ, якъ у насъ пануе, въ справѣ такъ важной якъ просвѣта народа єсть грѣхомъ передъ Богомъ и передъ исторією.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНІЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ рады державнои) На засѣданні рады державнои зъ дня 21 с. м. ухвалено въ другѣмъ и третѣмъ читаяу проектъ закона о розширеніи полъга въ податкахъ грунтовыхъ въ олудаяхъ, въ котрыхъ грунтъ цереходить зъ родичѣвъ на дѣти. Въ сѣй сорабѣ рѣчь такъ маяся: Законъ зъ 1881 р. о гаталий сумахъ податку грунтовогo приисоуе переходове стадіюмъ для тыхъ, котрыхъ податокъ грунтовыи збѣставъ подысоеный о больше якъ 10%, давной повинности. Стадіюмъ се мало тревати черезъ десять лѣтъ, т. е. отъ 1881 ажъ до 1890 р.; въ першѣмъ роцѣ має стягати ся лишь десята чаогъ подысоенія, въ другѣмъ двѣ десяти, въ третѣмъ три и т. д., такъ що доперва въ 1890 р. має оплачуватися цѣлый податокъ грунтовыи полъга подысоенной урегульванемъ повинности. Ся полъга призначена лишь для давныхъ властителейъ грунтовъ, а на случай перенесена въ сѣмъ часѣ власности грунтовои на другог о властителя полъга має устати, а новий властитель має платити отъ разу цѣлу подысоенну повиннѣсть податкову. Позаякъ однакъ власти скарбовѣ подѣ новымъ властителямъ разумѣли такожъ и дѣтей давныхъ властителейъ, а законъ зъ 1882 р. сего не хоче, то правительство предложило недавно проектъ закона, котрый постановляе, що на случай перенесенія власности грунтовои на дѣти або на особы жіючі съ дѣтьми въ сууружествѣ полъга вышлываюча зъ розкладу цѣлои повинности податковои на десять лѣтъ немає устатати, а власти скарбовѣ мають теперь назадъ звернути оподаткованымъ тѣ сумы, котрі доси больше зтягнули, якъ полъга закона були новыи. Зъ

другихъ справъ принято въ другѣмъ и третѣмъ читаяу внесеня коміоіи о змѣнѣ закона зъ дня 27 грудня 1880, що до оподаткованія оплокъ зарпѣковыхъ, господарскихъ и почиловыхъ а внесене поос. Розера о законѣ противъ фальшвѣнкамъ витузалий и напѣтка приняла палата лишь до вѣдомости. Слѣдуюче засѣданіе має отбутися въ середу.

(Конференція епископѣвъ) розпочалася дня 19 с. м. въ церемонійной сали вѣденской палаты архіепископской и отбула манушого тыждня вже три засѣданя. Перше засѣданіе дня 19 с. м. открьвъ предсѣдатель конференція кард. Шварценбергъ короткою промовою, по чѣмъ пристулено сразу до нарадѣ. Зъ нарадѣ сѣхъ не будутъ споауватися протоколы, якъ и въ загалѣ постановлено держати нарады въ глубокой тайнѣ и длатого такожъ не завбавано архіепископского секретаріату. Зъ всего доси лишь звѣстно, що на першѣмъ сразу засѣданні выбрано комитетъ, котрыхъ задачею єсть розбирати докладно всѣ справы, котрі мають прійти подѣ обрады и на подѣставѣ сего складати справозданя и ставити мотивованій внесеня. О скѣлко звѣстно, головною цѣлею сѣй конференція єсть парада епископѣвъ, яке она мають заняти становивше въ справѣ урегульваня конгруы и яке мають о нѣй высказати маѣнїе; звѣстно бо, що палата послѣвъ ухвалила виврадѣ законъ о урегульваніи конгруы, але законъ сѣй не перейшовъ ще черезъ палату панѣвъ, а и правительство застерѣглоє, що зъ взглядѣвъ финансовыхъ буде мусѣло наставати на деякій змѣны сего закона. Въ прочѣмъ большѣсть палаты послѣвъ ухвалила законъ о урегульваніи конгруы лишь подѣ усоловїемъ, що правительство „въ порозумѣннѣ съ епископами“ означитъ, скѣлко можна буде ужити зъ фонду религіійного и другого май на церковного на дотацию душастырѣвъ и въ якої мѣрѣ мають до сего причиноувати лѣьше дотованій приходы. Конференція епископѣвъ єсть отже зъ сего взгляду дуже цѣканвою и отъ неї завонитъ дальша судьба конгруы. Кромѣ сего має ще на конференціи розбиратися справа университету зальцбургского и справа надзору шкѣльного черезъ духовность.

(Архикн. Рудольфъ) выбрався wraz съ своею дост. подругою вчера (23 с. м.) въ подорожъ на вѣсходѣ и маѣвъ полѣа програмы подорожя ирбути того дня до Полѣ, зъ отки нынѣ выѣзжаетъ до Дубровника (Рагузы), а оттакъ до Корфу и Атенъ. Въ Атеняхъ перебуде архикн. Рудольфъ черезъ три дни, т. е. отъ 1 ажъ до 3 марта, а опѣсля поѣде до Байруту. Вертаючи вступитъ архикн. до Цетиня и около 23 марта поверне назадъ до Вѣднѣ.

ЗАГРАНЦЯ.

Россія. Середъ многихъ пытанъ межнародныхъ въ Африцѣ и Азии почало въ послѣднихъ часахъ чымъ разъ больше выстуати пытаніе афганистанское и середъ теперѣшнихъ дуже запутаныхъ обставинъ наробило немало шуму. Недавно — якъ мы се своего часу доноєили — по дали деякій часописъ заграничній, що російскій войска выбралися навѣть вже въ походъ на Гератъ, столицю Афганистану. Вѣсти сѣй однакъ скоро заперечено и злесає, що поки-що закончилось на самѣмъ лишь шумѣ въ газетахъ. Яко доказъ сего єсть кореспонденція, повывшася въ „München. Allg. Zig.“ отъ кореспондента зъ Петербурга, котрый має стоити въ близкихъ отношеняхъ до російского. Въ кореспонденціи сѣй сказано, що царь и царица були на балу у англійского посла въ Петербурѣ Тортона, а се єсть навѣльшимъ доказомъ, що отношеня Россіи

до Англіи оуть зовѣмъ дружній, и що Россія центральнѣй Азии не думає предпринимати жадной политики, котра бы шкодила тамъ англійскимъ интересамъ. Россія, сказано въ сѣй кореспонденціи, не хоче нѣякъ ще больше утрудняти вѣдѣ такъ прикре положеніе Англіи якимись дипломатическими маневрами, бо їй залежить на тоу, чтобы кабинетъ Гладстона удержався. Паденіе Хартума и судьба Гордона находятъ такъ въ кругахъ правительственныхъ и дипломатическихъ и въ цѣлѣй Россіи якъ найбільше संबѣщати. Правда, що коли бы Россія хотѣла выстуати въ Азии супротивъ Англіи, то теперь была-бы она якъ наибѣспѣвѣйша, позаякъ Англія змушена забирати теперь войска зъ Индіи до Египту. Яко становивше займе Россія супротивъ Англіи въ Азїи покаже будучность, а теперь пригласьмося поритенно самой справѣ афганистанской. Недавно тому выслала була Россія своего инженеря Лесона до Англіи заимѣть до Афганистану, а то въ той цѣли, чтобы заявити Гладстону, що Россія вже давно перетала думати о границі, яку предлоклада Англія т. е. отъ Саракша ажъ до Оксуза, бо ще манушого року заняли були козакъ тѣ область на полуднѣ отъ Саракшу, въ котрой Англія думала помѣстити пограничній урядъ афганистанскій. Коли англійское правительство жалѣвалоєся на таке поступованіе Россіи, то ся завѣщало знову, що причину до сего дали самі Англичане, бо ихъ комисаръ для урегульваня границъ Лемсендъ, выстуивъ съ дружиною, котра большѣсть подобала на войско и тымъ занепокоивъ подданныхъ Россіи Туркменѣвъ, розъяривъ жителей Герату, а що больше не уважавъ навѣть за отъ повѣдѣе зложити визиту російскому ген. Колюрови. Россія отже видѣлася спонуканою на англійску погрозу отповѣсти погрозою. Такъ пытаніе положеніе въ Афганистанѣ зъ стороны російской. Англія хотѣла знову зрѣботати на полѣвно-заходной сторонѣ Афганистану родѣ перегороды межѣ Россією а середнимъ Афганистаномъ. На сѣй области проживали племена Салоры и Сарикъ, котрі однакъ скоро поддалася Россіи. Теперь показалася потреба заняти провинціи Бадгисъ, на котру салорскій Туркмены часто впадали. Россія заняла отже тутъ становивше енологичне, а Англія помагала їмъ мамовѣтѣмъ, резъ те, що не старалася сама завести въ Афганистанѣ ладъ и спокой, черезъ что тратила у нѣшѣвѣ дикихъ племенъ дуже на повѣзѣ. Правда, Россія не скоро ще возьмеса до Герату, але когдѣ стане закончилось желѣзниця, то перевага еи вѣдѣ Англією въ Азии дастся доперва тогды почути. Полиція російская сконфискувала на двѣрци желѣзницѣ въ Дурнатѣ цѣлу шаку отозвъ террористическихъ. Яко надателя выслѣжено студента Перелова, котрый въ вѣли арештованя застрѣлявся зъ револьверу. На подѣставѣ найденныхъ нѣмъ нотатокъ арештовано въ Кіѣвѣ, Ревалю Пегербурѣ богато особъ и выкрыто табакъ дукарню.

Нѣмеччина. Засѣданя нѣмецкого парламенту перервано мимо оппозиціи кн. Бисмарка нѣсьмѣ дѣльвъ. Передъ тымъ же ухваливъ парламентъ цѣлый рядъ оплатъ мытовыхъ отъ рѣжонъ рода збѣжа. Палата пруска розпочала обрады надъ бюджетомъ вѣроисповѣданъ и просвѣты. — Епископомъ лямбургскимъ збѣставъ выбраній крылошанинъ Росст. Выбѣръ сѣй єсть першій доконаний не въ настѣдокъ заменованя, але зъ свободного головоаня капитулы. Такъ отже у всѣхъ діецезіяхъ прускахъ кромѣ гезененско-познаньской и колонской оуть вже найвышій и толлицкій уряды духовній ободженъ. — Конференція Африканска буде имовѣрно замкнута вже въ слѣдуючій четвертъ. Въ понедѣлокъ мала отбути прокламация державы Коинга, на котру притали вже такожъ и Англія. — Зъ Колоній доноєитъ, що тамашна дирекція почты получала письмо въ котромъ їй загрожено, що высадитъ въ воздухъ цѣлый будинокъ почтовый. Въ Мангаймѣ арештовано знову анархисту Зомера, котрого пошукывала вѣденска полиція; его отставлено подѣ сильною ескортною до Австрій.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

— Зъ надѣ Золотомъ Липы. Съ чувствомъ радости и вѣдчности приняла мы запрошеніе Ви. о. Іларіона Стеткевича, приходника Вожикова, на делекційно-музыкальній вечерокъ, котрый его зъходомъ дня членѣвъ основанон нимъ читальнѣ отбувся дня 3 (15) лютого с. р. и удалася тудъ, чтобы наглядно поресвѣдчитися о ововахъ непочупоци праць, положенои сильною волею патристического труженника около поднесеня материального и морального добра приуроченого ему народу. И не перечисляюи мы въ оныхъ ождѣвнѣяхъ. Святочно пристроеня газды и газдыи, старшій и молодшій, — скѣлко ихъ помѣстити могла маленька комната уряду громадского — отѣкували панъ-отца, котрый въ сууровѣмъ овалѣхъ гостей прибувъ до салѣ и привѣтанъ въ браныхъ прихожанъ обимистымъ справозданемъ зъ дотеперѣшной дѣяльности товариства, въ ономъ овалѣмъ обимѣлюющего 52 членѣвъ, що въ повнозначенно сего слова выхѣдуюнотъ зъ добродѣтели, основателями читальнѣ задуманыхъ. Дѣ хочъ, якъ казавъ справоздавецъ, отъ чаоу заснованя читальнѣ число сѣ членѣвъ не овягнуло десяти сѣи высоти, котра очевидачки свѣдчила бы, що всеоживляючій промѣнъ науки процвѣтає и подѣ стрѣху найлубошной хатныи сѣда, то воевъ такъ єь признанемъ належить поднести заслугу Вѣдѣлу, положенъ въ напрямку закупна 400 морговъ лѣса, позаякъ ваготу посѣданя такого имѣнѣя всѣ дѣдичѣ-громадане нынѣ сердечоу отчувають. Що однакъ приличные поведеије грома-

губернаторѣвъ, почали охотно пріймати до себе творы украиньского писменства; тогды-жъ саме министерство народнои просвѣты друкувало „Замѣчаня на проектъ оереднихъ и низшихъ учебныхъ заведеній по кѣйскому округу“, де выкладася думки Чалого Прискоуа, та иншихъ педагогѣвъ про потребу украиньской мовы въ школахъ, а журналъ министерства просвѣты друкувавъ на своихъ лѣстахъ розправу „О фонетическихъ и граматическихъ особенностяхъ южно-русского языка, несходныхъ съ великорусскимъ“ (1863—9).

Разомъ зъявилося чи-мало новыхъ писателѣвъ и жваво закипѣла робота скрѣзь по всѣхъ куткахъ Украины. Смерть незабутнѣго кобзаря, обгорнувши всю Украину тяжкимъ смуткомъ, разомъ неначе ще больше зворушила жвавьєтъ украиньского патриотизму. За сѣ три роки було видно лѣвонь до отаий украиньскихъ книжокъ, мѣжъ якими появились навѣть початковій учебники якъ отъ: двѣ арифметики — Мороза и Кониського, „Оповѣданя зъ святого письма“ — Опатовича, „Де-що про свѣтъ божий“ и штукъ шѣсть грамматокъ.

Тогдѣ саме украиньска интеллигенція, непаचे чуючи за собою вину за ту темноту, въ якої пробувавъ толькѣ-що вызволеный зъ панщины народъ, щиро и ревно ваялася за народну просвѣту. По великихъ городахъ наразѣ скрѣзь, непаче по якому чарѣвичиному наказу, заведеніи були такъ званіи недѣльнѣи школы, де вчили охочихъ писменству що недѣль и въ иншии свята. Украиньцѣ вхопились за се, якъ за найближе и дороге для нихъ дѣло. Вчили скрѣзь у недѣльныхъ школахъ на Украинѣ по вѣтому и нѣхто на се не нарѣкыває, нѣхто зъ-початку не бачивъ въ томъ лѣвчог небезпечного. Въ Полтавѣ на прикладѣ були ще заведеніи науковій розмовы для старшихъ про деякі рѣчи зъ космографіи, исторіи, фзики, и все се читалось або переказувалось по украиньски безъ жадной заборони. Чимало знаходилось мѣжъ паянами, що заводили у себе по селахъ школы на своій коштъ и въ тыхъ школахъ вчили

тожъ по украиньски. Я самъ бувъ закликаний однымъ паномъ, щобъ завести народну школу на селѣ у него въ Харьковцѣ. Въ цѣлюму селѣ були всего на всего два хлопцѣ, що такъ-оакъ вѣли чигати церковне, але за який тыждевъ въ школі було вже больше 30-ти хлопцѣвъ. Якъ першу науку писменства, такъ само арифметику, священну исторію и всѣ розмовы зъ наукъ природныхъ я вѣвъ цѣлкомъ по украиньски и пробувши тамъ трохи не рокъ, нѣколи нѣ отъ кого не мавъ вѣякой приченки, дарма, що на село на ѣздили исправникъ, и мировый посередникъ, и иншии урядники, дехто навѣть и въ школу навѣрталася и всѣ добре знали, що наука ведеєта тамъ по украиньски. Тогдѣ бо на се дѣялася зъ поглядѣ педагогического, що оно й повинно такъ бути, чтобы дѣти пріймали науку на своій рѣднѣй мовѣ, а про выгаданий Катковимъ „сепаратизмъ“ тогдѣ ще не турбувалася. Тогдѣ жъ бо въ Харьковѣ профессоръ университету Бекетовъ завѣвъ школу для сельскихъ учителѣвъ и удавоє за подмогою до Украинцѣвъ, бо хочъ самъ онъ бувъ чоловікъ московскій, але въ справѣ народнои освѣты дивисоє зовѣмъ таки згѣдно съ Украинцями. Заложена незабавомъ школа була зовѣмъ украиньска. Окрѣмъ зоологій и ботаники, що Бекетовъ, не знаючи украиньской мовы, читавъ по московски, всѣ прочіи науки читались въ нѣй по украиньски, по запискамъ, що складавъ кождый учитель. Школа оя такъ велася три роки, а на четвертый чи на прикѣнченію третого, коли для Украины зновъ настала лиха година, министерство екасувало сю школу, а всѣхъ хлопцѣвъ перерело зъ неї въ такъ званій „педагогическіи курсы“. До того жъ часу правительство, маючи сю школу подѣ своимъ доглядомъ, не толькѣ не вбачало въ нѣй нѣчого шкодливого, а ще навѣть само давало їй чималу знамоєгу грѣшми.

Выдѣнєе украиньскихъ учебникѣвъ що лѣсѣйше выявляе намъ, якъ вѣльно дѣялося тогдѣ правительство на украиньское дѣло. На покликъ Костомарова въ 5-той книзѣ „Основы“ въ 1862 р. щиро откликнувшись украиньскій народолубѣ,

въ Кіѣвѣ, Харьковѣ, Полтавѣ, въ далекой Черноморіи и въ иншихъ мѣоцахъ, де живе украиньскій людъ, скрѣзь почали збирати грошѣ на выданєе украиньскихъ учебникѣвъ, — и се робилоєя не ишкомъ, а зъ вѣдома уряду. Якъ се можна бачити хочъ бы зъ того, що на театральныхъ афишахъ таки просто писалося, на що збиратоя грошѣ. Памятаю, що коли въ Харьковѣ повезли до губернатора афишу спектакля, призначеног о для збору грошей на украиньскій учебникъ, то онъ не толькѣ дозволивъ, а ще й благословивъ на таке добре дѣло. Зъ лѣсту п. Запары до ред. „Основы“ (1862, 9) дождувомь, що въ озюмьскѣмъ повѣтовѣмъ судѣ (въ Харьковцѣ) була навѣть заведена книжка для збору грошей на учебники. За невеликій часъ зобрано було на се дѣло коло 5.000 карбованцѣвъ и Костомаровъ почавъ на сѣ грошѣ выдавати учебники, друкуючи на нихъ, що „выдаются на громадскій грошѣ, зобраній для народнои освѣты“.

Тогдѣ же саме п. Кулѣшь писавъ до п. Мордовцева, що онъ „зъ волѣ царскои“ перекладає на украиньску мову „Положеніе о крестьянахъ, вышедшихъ изъ крѣпостной зависимости“ (Д. Мордовцевъ. „За крашанку писанка“. С б. 1882, ст. 28). Менѣ самому доводилось бачити коректурній лѣсты сего перекладу.

Що до украиньского театру, то нема чого й казати, що онъ мавъ тогдѣ такую же саму волю, якъ и російскій. Въ Кіѣвѣ и Харьковѣ студентскій спектакль того часу звычайно складалася зъ російской и украиньской пьесы съ додаткомъ народныхъ пѣсень, сѣвнанныхъ студентами, а часомъ навѣть весь спектакль складався зъ украиньскихъ пѣсень а до того ще и афиша друкувалася иногдѣ по украиньски. („Основы“, 1862, 3, про спектакль въ Черниговѣ).

Нехай Ви. читецъ не дивуется тому, що я такой дробній фактѣ, якъ украиньскому афишу, и пригадую мѣжъ иншими доказами колишнои волѣ украиньства, бо коли порѣвнати до теперѣшного, то сѣй дробній фактѣ отає чималою таки ознакою тогдѣшной волѣ.

ды и на будущість єсть забезпечена, на се справоздаєць має поруку в молодіжці, котра горіє до читання, щоб приготувати себе до великого діла, єсли по кількох або кількох-пяти літах прийдеє їй переняти керманцтво громадского правления. Зарпѣши слухателѣв до вытравлености на розбудовѣ дорож и вышовѣши надїю, що на перегѣд чило читальникѣв в десатеро помножаться, пань-отець довершав овою промовою піднесеньєм голосного задрыву в честь всемілоставише володѣющего намѣ цѣсаря Франца Іосифа І., подѣ которого безвѣчным покровомъ свобѣдно намѣ горнути до оватнѣнї науки. Мѣсцевий хоръ 12 сельцѣ подѣ старанною управою ч. Івана Бартова отспѣвавъ величавѣ „Многая лѣта“ и оставѣ пошочуватися поправнымъ выведенемъ квартетѣв на тему народныхъ спѣванокъ: „Де єсть руска отчина“, „Щастѣ намѣ Боже“, „Ще не умерла Украина“, „Тамъ де Диблеръ побьюсь“, „Козакъ пана не знаєть азъ вѣка“, и патриотичной пѣснѣ: „И ты Русе Галицкая“, котру єть одушевленемъ принято и на загалнѣ жаданѣ повторено. Вѣ червахъ сїхъ продукцій голова читальнѣ отчитувавъ утунѣ в „Подорожї на мѣсць, поєсла Верного“, ч. Василь Вѣтеръ, моторний молодець и многонадѣвший выхованокъ мѣсцевой школы, отдекламувавъ стишки про тверезѣсть и просвѣту, а ч. Іосифъ Будыловскій, господарь читальнѣ и правдивий тапъ руского промысловца, подѣбѣ чарочку на здоровѣ и щастѣ для просвѣтителя громады о. Іларіона и его достовѣрныхъ гостей, межѣ котрыми бачили мы родины Ви. Ю. Насальского зъ Бережанъ, и о. П. Крайковского зъ Латянова. — Такъ скѣнчилась продукційна часть вечерки, зъ которого мы выпєсла якъ наилучше впечатлѣннѣ, а кружокъ зобранныхъ сельцѣ и сельцѣнокъ до пізной ночи забавляює по важною розмовою и угощенемъ, узнаючи се за найкрасшїй способъ прїятельной празнованїа кѣнчачихо єть днемъ нынѣшнымъ мѣсяцемъ.

НОВИНКИ.

— Двома важными и ѳтрадными вѣстями дѣлимось съ нашими Читателями. Якъ доведѣмось зъ вѣдѣстойного жєрєла, Его Величество подѣписавъ минушю пятницѣ именованнѣ Прєсв. епископа Сильвестра митрополитомъ львовскимъ. — Нынѣ отѣхавъ о. архидїаконъ дръ Юліанъ Пелеш до Вѣднї, завѣзавши тамъ до наноничного процесу на Станиславѣну епископію.

— Похоронъ бл. п. Евгєнія Жєлєховского вѣ Станиславѣ отбує вѣ суботу и оставѣ такою манифєстациєю Русинѣв, яко Станиславѣвъ же не бачивъ. Великѣ заслуга пок. Евгєнія Жєлєховского для просвѣты народа вѣ Станиславци, неумоима кѣльканїа глїбїтнѣ его праца надѣ Словаремъ, его заолуги яко профєсорѣ руского языка и словесности, его завѣдѣннѣ платична дѣяльність вѣ рускихъ выборчихъ комитєтахъ, его дѣяльнѣ участь вѣ радѣ повѣтѣв и вѣ радѣ мѣста Станиславова — зѣднали єму загалнѣ высокѣ поважанѣ не только вѣ Станиславоѣ и Станиславци, але и на цѣлой нашой Русѣ. Се якъ найнагляднѣше проявилось на его похоронѣ, котрый своєю величавостєю дорѣвнує вѣ похоронѣ пок. Володимира Барвѣвского у Львовѣ. Обрядъ похороннїй трєвавъ отъ години 8 рано до 2 пополуднїа. Священникѣв явилось до 50. Вѣнцѣв несєныхъ депутациѣв було двадцѣти и кѣлькѣ, мѣжѣ тыми були и вѣнцѣ отъ читаленѣ, котрѣ несли поважнїй сельцѣ. Сельцѣ и мѣщанѣ зъ цѣлой окрєгности явилось множество; деакї одѣ промовѣли своихъ душаотєрѣвѣв прибули єть процесїями. Зѣ всѣхъ сторѣнъ Руси и зѣ поєзѣ єя границѣ насїли многочисленнѣ телеграмѣ и письма конволециѣв. Промовѣ були слѣдующї: при вышѣвѣ моєй зѣ дому промовѣв дръ Теофѣль Окуєвскій; вѣ церквѣ о. Омєлянъ Глѣбовицкїй зѣ Нѣмцина; надѣ могилою же промовѣли: Іванъ Белєй, редакторъ „Дѣла“, проф. П. Парылякъ (по польскѣ) вѣ имени тѣла учительского Станислава гимнї; богословъ Бѣбикєвчѣ (отдекламувавъ свои отисѣ посвященїй памяти покѣйного); п. Я. Глѣвовшѣ (по польскѣ); академикъ Нєсторъ Яворовскїй, вѣ имени „Академичного Братства“, и проф. руского гимназїи Григорїй Цєглянскїй, яко ѳтпоруєчакѣ центрального Выдѣлу товариства „Прозвѣты“. — Домовану покѣйного несли цѣлу дорогу студєнты гимназїи ажъ до самого мурованого гробу. Подѣ концѣ вынѣшнов, лишѣ короткой вѣгадки про похоронъ бл. п. Евгєнія Жєлєховского дѣлимось єть нашими читателями ѳтраднымъ фактомъ, що покѣйний лавшѣ весь материалъ для докѣнчєнїа Словаря и рано вѣ день свои смерти, запросивши до себе п. Софрона Недѣлського, профєсорѣ гимназїи вѣ Станиславоѣ, поручивъ єму докѣнчѣти Словарь. П. Недѣлскїй заявляє намѣ, що друкъ Словаря будє безъ перерывъ продовжєтисѣ подѣ такими самими условїями, якъ до сєго часу.

— Перемысна школа дѣвчо дѣждаласѣ наконецъ своего руского катихата. Консїсторїя назначила була вправдѣ шє вѣ вересню 1884 р. о. Кошка катихитомъ вѣри школѣ на Зєсяню, но поязакѣ директорѣ сєи школы ко. Ленкавокїй, не хотѣвъ нѣкакъ позволити рускому катихитовѣ учити рєлігїю, то ученицѣ Русянки були фактично шє до недавнїа позабленїи можности учитисѣ сєго предмету вѣ своей рѣднѣй мѣстѣ и не лишаласѣ имѣ друга альтернатива, лишѣ: або зѣвѣстѣ не учитисѣ рєлігїю, або учитисѣ єя вѣ языкѣ польскѣмъ. Цѣлѣ поступованьє ко. директора було, якъ зѣвѣстѣ, именно на то направленѣ, чтобы ученицамѣ Русянкамъ зрѣботи чужимъ ихъ обрядѣ, а черезъ латинизацию довершѣти ихъ вынародовленїа. Не помагала интервєнциѣ конисторїи; ко. Ленкавокїй не ресекту-

вавъ навѣтъ рады школной и подѣ всякими можливими предлогами опияє введєнѣе руского катихата вѣ научуванѣе рєлігїи. Рєдичѣ бачучи отже, що єть ко. Ленкавокїй нѣчого и власти не можутьъ вѣбѣти, удалисѣ до настоятелькѣ жєньского пансіону п-ѣ Глѣдѣ и просили єя о позволєнѣ, чтобы они могли ходити на науку рєлігїю до пансіону. Се подѣбѣствовало, бо ко. Ленкавокїй дождѣвшись о томѣ, рѣшився наконецъ вєсти о. Кошка яко именованого властями катихата вѣ жєньской школѣ на Зєсяню, вѣ котрѣй наука рєлігїи для Русянокъ, отбуєвєє вѣ тєнєрѣ зѣвѣстѣ правильно.

— Музикально-декламационнѣй вечерѣ вѣ Подгайцѣхъ вѣ 24 роковинѣ смерти Т. Шевченка отбуєсѣ вѣ четверѣ дня 14 (26) лютого вѣ сали касиновоѣ сѣ слѣдующюю програмою: 1) Е. Г. Отчитѣ: „Поглѣдъ на важнѣйшї думки Тараса Шевченка“. 2) Оркєстра: Ротроунгъ зѣ народныхъ пѣсєнъ. 3) Т. Ш-вєнко: „Топола“ — выголоситѣ п. на Б. Н. 4) Лавровскїй: „Туга за родиною“ солю квартєтѣ. 5) Weber. Fantasia Rondo, — на фортепїанѣ, ѳтѣграє панѣ Г. Г. 6) Маслякѣ: „Свѣтлѣй вечерѣ“ выголоситѣ п. на Т. Н. 7) Матюкѣ: „Прїйдѣ весно“, сопрановѣ солю вѣ супровѣдѣ хора и фортепїанѣ отспѣванѣ сельцѣнѣ и сельцѣнокъ зѣ Зєвазова. 8) Оркєстра: Арїа зѣ оперѣ Гугєногѣ. 9) Н. Вахняннѣ: „Наша доля“, басовѣ солю вѣ супровѣдѣ фортепїанѣ панѣ А. Р. 10) Вєрбнцкїй: „Щастѣ намѣ Боже“, мѣщаннѣй хоръ вѣ супровѣдѣ фортепїанѣ и оркєстрѣ. — Цѣна мѣсць: билетѣ фамилїиннѣ на 3 особы 2 зр., крѣсло 1 зр., вѣтуплѣ на салю для мѣщанъ и сельцѣнѣ 20 кр. — Початокъ о 7 годѣ вечеромъ. Чѣстнѣй дохѣдъ зѣ вечерки призначєннѣ на добродѣннѣ цѣлѣ. — Вѣ надѣбѣ численной участї П. Т. Публики рускои зашрують на сєй вечеркѣ вѣ имени комитєту *Іосифъ Дудикєвичѣ и Л. Рошкєвичѣ*.

— Вєчерѣ съ танцами устрєеннѣй дня 3 лѣт. лютого о. р. товариствомъ „Рускихъ Дѣмъ“ у Львовѣ прїанѣ частого доходу 43 зр. 76 кр. — Комитєтѣ почувєсѣ до милого обовязку зложити вѣ сѣбѣ дорожѣ п. Грабнѣшковиє за его трудѣ, не мєншѣ П. Т. Публицѣ, що зѣволила прїосїбѣтити на сєй вечерѣ, овою щєро-сердєчнѣ подяку. — Львовѣ дня 11 (23) лютого 1885. Отъ Выдѣлу товариства „Рускихъ Дѣмъ“.

— Выдавничтѣва руского товариства педагогичного у Львовѣ: именно „Гостинєць для чємныхъ дѣтєй“ и „Зѣвѣрнєць для чємныхъ дѣтєй“, „Хємїя“ Роского вѣ переводѣ В. Шухєвичѣ, „Зѣвѣрѣта домашнїя“ ч. I и II, прїпоруєчєла краєва рада школная для библїотєкѣ школѣ народныхъ и на нагородѣ для молодежи школной, а „Хємїю“ и до библїотєкѣ учительскихъ семинарїи.

— Засѣданнѣ выдѣлу „Руского товариства педагогичного“. Предсѣдєтєль о. сов. В. Ільницкїй посвятивъ горячї слова памяти великѣ заслужєного членѣ товариства и вѣ загалѣ патриѣта-педагога пок. профєсорѣ Евгєнія Жєлєховского, почѣмъ зобраннѣ члены выдѣлу повєсєнємъ почтали память покѣйного. Прїиняло вѣ члены: Читальнѣ вѣ Городици и „Товариство рускихъ жєнщнцѣ“ вѣ Станиславоѣ. Ухвалєно печатати книжочкѣ для дѣтєй „Гостинєць“ и „Зѣвѣрнєць для чємныхъ дѣтєй“, вѣ другѣмъ накладѣ по 1000 примѣрнѣковъ. — Прїанято вѣ послѣднѣй редакциѣ предложеннѣ проф. Шухєвичємъ дѣвѣ новї книжочкѣ для дѣтєй подѣ заголовкомъ: „Забавкѣ дѣтєй“ и „Дикї авѣрѣта“, котрѣ выготєвляєтѣ вѣ Берлїнѣ по 1000 прим. — О. Киричѣ прислєвѣ даромъ свои спѣваннїкѣ, за котрѣй Товариство складе єму подяку. На желаннѣ учит. Шишайла. ухвалєно выслати дорожѣ для закладу срѣтѣ вѣ Дроговижѣ: „Науку музики и спѣванѣ“ о. Киричѣна и спѣваннїкѣ о. Шушкєвского. Отчитано розпоряджєннѣе рады школной красовѣ зѣ двѣ 27 сѣчня о. р. до ч. 16173, вѣ котрѣмъ заборонєноє уживати слѣдующї книжочкѣ на премїи и до ужитку молодежи школной: „Voľu gniew“ przez Walka Litwina, и „Отець Петровичѣ, оборонитєль нашѣи св. вѣры“ накладомъ комитєту „wydawnictwa dzieł ludowych“. (Сѣ ухвала запєла за иницїативно руского тов. педагогичного).

— Вєч. о. Гладимовчѣ зѣ Хирова доноєтѣ намѣ, що прислєли на его руки грошѣ для потерѣвшихъ отъ повєнї роздѣлѣвѣ єнѣ вѣ порозумѣнїю сѣ комитєтомъ церк. такъ, що 5-мѣ удѣлено по 2 зр., 12-омѣ по 1 зр. 50 кр. а одному 1 зр. 80 кр. — и перєсылєє щирымъ датєлямъ отъ тыхъ вєщєслєвѣныхъ щиро-руске Спасєн-бѣгъ!

— Вѣ тернопѣльскѣй филїи гал. банку гипотєчного открито вѣ касѣ дефицитъ вѣ сумѣ 7232 зр. 9 кр. а касїєрѣ сєго заведєнїа Брандтѣ повѣновѣно. При першѣмъ шкѣнтрѣ, котрє недавно тому отбуєлоє не открито нѣчого. Минушю суботѣ (21 о. м.) однакѣжъ прїѣхавъ неспѣждєвно директорѣ гал. банку кредит. п. Лазарусѣ вразѣ сѣ членомъ рады завѣдующюї п. Тхужнїцкїмъ и удалисѣ просто зѣ двѣрцѣ жєлѣзничнѣ на шкѣнтрумѣ до касѣ. Було сє около 6 год. вечеромъ. Вхѣдачи до заведєнїа отгѣрїли якъ разѣ касїєра Брандѣта выходячѣго зѣ касѣ на сторону и заявѣли єму, що прїѣхали шкѣнтрувати и розпѣдѣнутѣ отъ єго касѣ. Брандтѣ оказавъ на те „дѣбре“ побшовѣ и вѣє болѣше не вернувѣ. Єго найдєно опѣсла повѣшеного на хуєцѣ на мѣсцѣ отхѣдовѣмѣ.

— Священникѣ богородчанского деканата выслєли на руки пос. о. Озаркєвичѣ телеграму, вѣ котрѣй выражєютѣ рускиѣ поєламѣ до рады державної признаннѣ за горячу защиту правъ руского священства при случєйности дебатѣ надѣ закономъ о регулациѣ конгрѣу.

— Полициѣ ревизїи. Вѣ пятницѣ минушюго тѣждѣ отбуєла полицїя львовска, глєдаючи слѣдѣвѣ социѣлѣстичной агитациѣ, ревизїю у двоухъ робѣтнїковъ отоларскихъ и у одного робѣтнїка цукорнї-

чѣго. Рєвизїя тѣ не выкрыла однакѣжъ нѣчого компромитующого.

— До рукоплєчєннѣ на священникѣв зголосилисѣ слѣдующї кандидаты зѣ львовскої єпархїи: Александрѣ Базилєвичѣ, Володимирѣ Громнїцкїй, Александрѣ Кобрѣвскїй, Володимирѣ Кѣтовичѣ, Константинѣ Мудракѣ, Тимѣтєй Поповичѣ, Рѣмуальдѣ Фидєловичѣ и Димитрїѣ Хємнѣ.

— О. Іоанъ Михєлевчѣ, парѣхъ Бѣлобожнїцѣ, настоятєлѣ деканату чортковского, получивъ декрєтѣ на представитєлѣ гр. кат. обрѣда вѣ ц. к. чортковскої радѣ школной окружнѣй.

— Депутациѣ галицкихъ ассїстєнтѣв ѣздивша передѣ кѣлькома днями до Вѣднї вѣ дѣлѣ получєннѣ долѣ молодежи ѳтдаєчєсѣ судовнїцтѣв, — стрѣтила вѣ загалѣ вѣ поклонаннѣхъ сѣрахъ — не качучи вѣє о загалю зѣбѣтѣй прївѣтности самого монарха, котрѣ сѣ властивоє сѣбѣ добросердєчностєю рознѣтуєвѣє про сѣправу и обѣщєвѣ єя близѣше розглєнутѣ — прїхлѣннѣе прїнятѣ. Мнїистры и рєпрєзєнтанты парламентарныхъ сторѣннїцтѣв, до котрѣхъ зѣвєрталєса депутациѣ, прїняли єя дѣжє оємнѣтнѣно и заявѣли, що будѣтѣ домагаєнѣ аєскулѣнтѣвѣ и практикантѣвѣ судовыхъ пошратѣ. Рєпрєзєнтациѣ голодныхъ адѣлтѣвѣ Темидѣ опиниласѣ наконецъ вѣ переднѣкояхъ Ексцєлєнцїи: мнїистрѣ — годєка дра Дуєвєвского и прєзєса Грохѣловского — но о диво! оба тѣ панѣє заявѣли депутациѣ, що єя не могутѣ прїнятѣ.

— Хѣдѣтѣ слухѣ, що нашѣ львовскї Знарѣвѣхѣвѣтантѣ рѣшилєсь выдєвати руку церковно-политичнѣу часѣннѣ.

— О. В. Чернєцкїй, що тѣхю, но вытєрєвало працю зѣбуєтѣ обѣ загалнѣе признаннѣе у всѣхъ, кому лєжѣтѣ на сєрцѣ просвѣта нашого народу, не устєє и далѣше вѣ своихъ хѣєвннѣхъ трудѣхъ коло засновуванїа читалєнѣ, а єго змєганнѣ вѣнчєютѣє хоршими успѣхами. Днѣ 15 н. о. лютого о. р. оснєвуєтѣ о. Чернєцкїй пожичкову касу и 14-у зѣ рѣду мѣщанчю читальнѣю вѣ мѣстѣ ку Криєтанѣполи. Торжєственнѣе открьтѣе читальнѣ и пожичковѣи касѣ отбуєсѣє познѣйшє. Вѣ сїхъ днѣхъ, якъ дождѣмось, задуємѣ о. Чернєцкїй побжѣти вѣ Сокальциєну, чтобы тамъ такожѣ позасновувати читальнѣ вѣ сєлахъ Полѣновского. Чи єго мнѣє и на томѣ терєнѣ увѣнчєєсѣє пожаданнѣмъ успѣхомъ — не знати.

— М. Старнїцкїй, зѣбѣтнѣй антрепрєнєрѣ украинского театрѣу, поручивъ артистовѣ-рєжисєровѣ Новиковѣ-Івановѣ утворити для марїинского театрѣу вѣ Одєсѣє якъ наилучшу росїйскую трупу театрѣлнѣчу. Вѣ той цѣлѣ, якъ дождѣсѣє „Одєоскїй Вѣстникъ“ вѣдѣтѣє вѣже Новиковѣ Івановѣ по всѣхъ центральныхъ мѣстахъ якъ Кїєвѣ, Харьковѣ, Мѣсква и Петєрбургѣ и ангажєу артистѣв до трупы, котра зачєє свои прєдставлєнїя поєсла Великоднѣ вѣ сали марїинского театрѣу нашого и. Старнїцкїмъ на трѣ роки. Вѣ зимѣвѣвѣ сезонѣ будє давати прєдставлєнїя украинскаго театрѣу, котрѣи сѣотєвѣє майжє зѣвѣстѣє не змѣнїтєє.

— Братѣ рускихъ почтовѣхъ блянкєтѣв. Не чудѣватисѣ, що по подиннѣхъ трафикахъ абѣ провинциѣнальныхъ почтахъ не поєтѣа дѣбѣтѣи рускихъ блянкєтѣв почтовѣхъ, коли на головнѣй почтѣ у Львовѣ панѣє урядникѣ не хѣлѣтѣє для трафика рускихъ блянкєтѣв выдєвати, ѳтпирѣвляючи слугѣу словами „а so to, и Was samі chłopi kupiż, czy so?“. — Жабы на безтєкнѣтѣє пошѣвѣ урядникѣв зѣ головнѣй почтѣ забуєвѣючихъ о кардинальныхъ заосадѣ службѣ, повтѣрѣюєтѣє спѣрадично и мы сѣбѣмъ зєвєрнутѣ на сє увагу Ви. надирєктора Шишєєра.

— Розлука зѣ нужды. Марїна Грнцїна вѣ Красѣнѣ коло Злѣчєва пѣдрѣзала своему нягилѣтнѣму сыновнѣу бритвою горло такъ, що єнѣ сѣлѣєсѣє перєстѣвѣ жити. Отгакъ завдала сѣбѣ нещєслєвна мѣта рану вѣ горло и немѣ нѣкакъ надѣбѣ, чтобы могла вытѣи. Причинноу того розлучивого кроку будѣвѣ крайннѣй недостатокъ и бѣднѣстѣ.

— Стипєндїю зѣ фундациѣ Архїєпископа Рудѣльѣа прїзначєну для ученикѣв школѣ реальныхъ, урѣдєннѣхъ вѣ пошѣвѣє вѣзглєдно бѣвшѣмъ окрєзѣ щєрємьскѣмъ вѣ сумѣ 120 зр. а. в. на рѣкѣ, надѣє намѣстникѣ Ієзидорѣи Адѣльѣовѣ, дв. им. Врѣньского учениковѣ VI клєєсѣ школы реальнѣю.

— Исторїя нѣвского университєту. По поводѣ 50-лѣтнѣго ювлєнїєу университєту о. Володимира вѣ Кїєвѣ выдєвѣ сєнатѣ академичннѣй истѣорїю розвоє сєго научного заведєнїа, котра мѣстѣтѣ цѣкѣвѣи статистичннѣй даннѣ, ѳтноєсѣєчѣє особлївно до фрєквєнцїи молодежи. Чило студєнтѣвѣ, що ѳтѣ часу заснованїа ажъ до послѣднѣго року ходѣли на кїєвскѣй университетѣ, выноєсѣєтѣє 32.696, а докѣчилиши до того волннѣхъ слухатєлѣвѣ вѣ чилоѣ 1440 — 34.136. Зѣ сєє цѣфры скѣнчїло курсѣ университетскї лишь 4.403 студєнтѣвѣ а не покѣнчївшихъ курѣвѣвѣ було 29.733. Поєсла факултєтѣвѣ розклатєєсѣє загалнѣа цѣфра покѣнчївшихъ курсѣ осѣє якъ: На 4403 студєнтѣвѣ сѣ укѣнчєннѣми курсѣми було мєдикѣвѣ 2010, слухатєлѣвѣ филологично-истѣоричного факултєту 608, слухатєлѣвѣ математично-физичного выдѣлу 618 а правнїковѣ 1167.

— Оригинальнѣє завѣщаннѣ. Недавно умерѣ вѣ Серєтѣ на Вуковннѣй богатылѣ жєлѣ Айхнєрѣ. Онѣ отгратнѣє за жѣтѣ своихъ дѣтѣй, що уважєтѣє за бѣжїй допусѣтѣє за грѣхѣ своихъ одновѣрѣвѣвѣ. Ажъ до свои смерти жєвѣ єнѣ прїхѣду Мєсѣєи, котрѣй воскресѣєтѣє єго дѣтѣ и сѣ сєю гадєно єнѣє умерѣ. Вѣ той надѣбѣ записѣєтѣє єнѣ цѣлѣй свои мѣстѣкѣ 800.000 зр. о. самою сѣбѣ и розпорѣдѣєтѣє, що мѣє бѣтѣ єму выплачєннѣє по воскресєно, но покѣ сє наступнѣтѣє, мѣє бѣтѣє по 25 лѣтахъ чєтвертѣна проценту отъ лишєного имѣє капиталѣу убогамъ мѣста Серєту роздєна. Такъ мѣєєтѣє дѣлѣтѣ до 25 лѣтѣ.

— Супружєства заключєннѣ у Львовѣ вѣ послѣдннѣхъ

днѣхъ доєсѣгаюєтѣє поєсла информѣциѣи одной мѣсцевѣи газєты, поважної цѣфры 250. Для жѣтєлѣвѣ Львова видно не проманѣвѣє марно часть сєгорѣчного пуєчєнїа.

— Торгъ людѣми. Вѣ Одєсѣє скѣнчїєсѣє недавно, якъ доноєтѣє тамѣшннѣй газєты процєсѣ, вѣ котрѣмъ яко обжалованнѣ ставѣла жѣды, занимавшїєсѣє торгѣмъ дѣвчѣтѣ. Одною зѣ обжалованнѣхъ, котрымъ доказано, що продаєли дѣвчѣта до гарємѣвѣ вѣ Константїнополѣ, засудѣвѣє судѣу на 10 лѣтннѣй тѣжкѣ работѣ, а трєхъ на выслѣку вѣ ѳтдалєнѣй губернїи Сѣвїєра.

— Страшннѣй случай прїгодѣлєсѣє на днѣхъ вѣ сєлѣ Рєклѣнциѣ, жѣвѣковского повѣту. Одна сельцѣнка, выходячи зѣ хѣты лѣшєла вѣ нѣй 3-мѣючнѣу дѣтнѣу и овнїю. Дѣтнѣу, котра имѣвѣрно вышєла зѣ колыскѣ, овнїя такъ тѣжко покєлѣчїла, що немѣ надѣбѣ удержѣтѣє єя при жѣгѣ. Мѣтѣрѣє потѣгнѣувѣє судѣу до отвѣчѣльности.

— Наслѣдннѣмъ Рєвєсногѣ, бѣвшюго прѣтѣорєє при церквѣ росїйского посѣлѣства у Вѣдннѣ имєнованнѣй Никѣольскїй.

— Пожарѣ. Вѣ сїхъ днѣхъ сталєса жєртѣвою огнѣю церкѣвѣ вѣ Руѣовѣ, овнѣянчюго повѣта. Огонѣ заявѣєсѣє черезъ то, що по богѣоуджєно не погашєно свѣчѣкѣ; шкѣда сѣчѣєнѣна на 3000 зр. — Вѣ Горбачѣхъ, повѣта львовского знячїєсѣє пожарѣ, заявѣєчїєсѣє черезъ неостѣржѣннѣє всѣлннѣхъ гостей 11 сельцѣннѣхъ господарєтѣв. Шкѣда выноєсѣєтѣє близѣко 7500 зр. Що до обѣхъ сѣдѣчѣєвѣ вєдєєє карнє сѣлѣство судѣо.

— Якъ платѣтѣє вѣ Парїжѣ артистамъ? Платнѣє спѣвѣковѣє и спѣвѣчѣкѣ парискои оперѣ заходѣтѣє до цѣфры, о якѣхъ мы вѣ нашѣмъ бѣднѣмъ краєу не мѣємъ понѣтѣя. Найболѣшу плату берє баритѣннѣєтѣє Лєсѣвалѣ а именнѣо 128 000 фрѣанкѣвѣ на рѣкѣ, прїмадонна Крєвєзѣ доєтѣє 127.000 фр. и т. д. Оперѣ коштує антєрпрєнєрѣвѣ шѣднѣа 20.000 фр. Щѣбы покрьтѣє сєє коштѣ, на то трєба крѣмѣ значной сѣубєннѣєнїа прѣвѣтєлѣства щѣдєнного доходу вѣ сумѣ 16.000 фр.

— Знаменнѣй анатѣмъ проф. дръ Гартлѣ будє обхѣдѣтѣє вѣ мѣртѣє р. пѣтѣдєсѣтѣ роковинѣ докторѣу. По тому поводѣ академичннѣй сєнатѣ вѣдѣдѣского университетѣу, колєгѣи профєсорѣвѣ лѣкарского выдѣлу и студєнты прїготѣвляюєтѣє для ювлєтѣа овацїи.

— Хѣлєра. Пѣсла доноєсєна урядѣмъ „Wien Ztg.“ мнїистєрствѣу торгѣвѣ позноєсѣєло вѣє розпорѣдѣєннѣе контумѣациѣнѣ выдѣлѣи по поводѣ пануєвѣшюй минушюго року вѣ Европѣ хѣлєры.

— Щє землєтрасєнѣє вѣ Испанїи. Зѣ Алягамѣ дохѣдѣтѣє вѣтѣи, що вѣ гѣрахъ Тєєдѣ все шє даєтѣєсѣє чѣтѣє потрєєєнѣє. Вѣ цѣлѣй Андалѣннѣ отъ часу великого землєтрасєнїє, все сѣє спѣрадично западѣюєсѣє будннѣкѣ. — Для потерѣвшихъ отъ землєтрасєннѣ жѣтєлѣєвѣє зложєно вѣ самѣй Испанїи 2,147 974 фрѣанкѣвѣ, но мнѣє того пануєє великїй недостатокъ.

— „Дєсѣтѣє запѣвѣдѣ прѣсовѣхъ“. Подѣ такѣмъ заголовкомъ помѣстїла одна американска газєта 10 радѣє для своихъ читатєлѣвѣ, котрѣ зѣ вѣзглєду на свою практичнѣстѣє стѣятѣє того, чтобы пѣхъ сѣбѣє затнѣмѣє читатєлѣє всѣєнѣє газєты. I) Коли хочєшѣє прєрєдѣтѣєтѣє яку бѣдѣ вѣдомѣстѣє до газєты, прєрєслѣє єє сєйчасѣє, бо що єсть новннѣмъ вѣ той хѣвлѣ, коли подумєєшѣє, за годнѣу мѣжє вѣє не бѣтѣє новннѣмъ. II) Будѣє звѣзлѣннѣ, а ошѣдшѣє снѣжѣє и сѣбѣє часу и читатєлямъ. Най будє твоємъ прїнцїпѣмъ: фактѣ, нѣкакѣхъ фразѣ нѣкакѣхъ прїмѣтѣкѣ. III) Будѣє лєннѣй, нѣпѣє чєткѣ, особлївно имєна и цѣфры. IV) Не пишѣє „вчєра“ або „нынѣ“, но поимєнѣєу дєнь и датѣ. V) Кладѣє точнѣє болѣше, якъ записѣєтѣє, но не забуєвѣє про ѳнѣ и другѣ. VI) Не поправлѣєтѣє нѣкѣли именѣ и чисєлѣ; прєчєрєкнѣ покѣблєнєє оловѣ и напиши властєєє зѣ боку або на горѣ. VII) Не пишѣє нѣкѣли на обѣхъ спѣрѣнѣхъ наперѣ, бо вѣтѣгдѣ тѣю стѣтѣю мѣєтѣєє оскладѣтѣє одинѣє складѣчѣ, що трєвѣє довоє и тому або ошѣдѣєсѣє або зѣвѣстѣє не печѣтєєсѣє. VIII) Щѣє не будѣє напиєшѣє, поднѣєсѣє за вѣзвѣдѣє подѣ имѣ. Кѣждѣй повнѣєнѣєтѣє матѣє ѳ

виска, дек. Ярославского оо.: I) Черкунчакович Сильв., II) Венгринович Мих., III) Горнацкий Ем.; в опис: 4) Кмицкевич Петро, 5) Пашп Левъ, 6) Саноцкий Левъ, 7) Грушкевич Ем., 8) Фидяк Василь, 9) Турчанович Сев., 10) Кмицкевич Викторъ, 11) Савула Теодоръ, 12) Рейнарвичъ Юсефъ, 13) Отто Иоанъ, 14) Н. Кмитъ, 15) Туна Иларій, 16) Созанский Володимиръ, 17) Козакъ Иоанъ, 18) Куновский Ерн., 16) Сапрунъ Теодоръ, 20) Грушкевич Корнелий, 21) Годованский Петро, 22) Ивасѣвка Иоанъ, 23) Монастыркий Волод., 24) Боберский Николай, 25) Матюк Викторъ.

Отпустку до львовской апархїи получилъ о. Ярославъ Бачинский, душпастыр епархїи перемышской.

Введеный въ завѣдательство капелянїи Ломны, дек. добромилского о. Тустановский Евгений.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

† Людвикъ Березовский, профессоръ самборской гимназїи, мужъ правого характера, незрѣвнаной доброты сердца и невоспыщенной праці, упокоився въ Самборѣ дня 9 (21) лютого с. р. Покойникъ олавився въ учительствѣ яко глубокоученый филологъ, неопѣненный педагогъ и прїятель молодежи; яко Полякъ отъзначаюся здоровымъ и справедливымъ судомъ о руской справѣ и любовію руского языка и его словесности, съ взорчевыми творами котрой старався завсѣгды познакомиться. Честь и вѣчная память его незабутному имени!

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— На руску бурсу въ Стрию: Вп. Громада Подгородокъ 5-60 зр.; Вп. Громада Ямельница 2 зр. — На львасьне воспиталище дѣвоче: Всч. о. А. Пашковской въ Олеску 10 зр.

Заявленье

Подписаній богословы, яко комитетъ зложеный въ цѣли издавництва рускихъ квартетовъ приневоленный оимъ повѣдомити Вп. Публику, що Вп. о. Викторъ Матюкъ уже не входитъ въ складъ нашего комитету и що его зборникъ квартетовъ, маючий появитись въ друкарни п. Піонткевича въ Перемышлї подѣ им. „Болянь“ не має найменшой звязи съ издавництвомъ нашего комитету. — Заразомъ заявляемо, що издавництво повыше Вп. о. М. не мѣшае нашій работѣ; пѣсня руска то свѣтъ нашъ, наша жизнь, наша слава! Всякого рода подобне издавництво витаемо мы радше яко реализованье нашихъ бажанъ, а не яко выдану конкуренцію. Користуючыся матеріалами и радами перворядныхъ нашихъ олодковцѣвъ-композиторовъ Вп. пп. Лисенка, Воробкевича, Бажанского,

Вахнянина, о. Кириана и матеріалами Вербяцкого и Лавровского — мы невпинно заходитися будемо дальше, щобъ уже въ лїтню с. р. появилася першій выпускъ нашего издавництва, чимъ оправдаемо приклонность для нашей работы такъ нашего настоятельства, якъ и довѣрье и симпатїю Вп. Публики. — О дальшомъ ходѣ справы и о предлагѣ звѣстити комитетъ, по выдрукованю першого аркуша, що въ короткомъ часѣ наступитъ. — Комитетскій:

Богдаръ Кирчовъ IV р., Яковъ Краснопера IV р., Северинъ Грицина III р., Михайло Сапрунъ II р., Сидѣръ Зальский II р., Дмитро Андрейко I р., Зевонъ Копертывский I р.

Переписка Редакції и Администраціи.

Всч. І. Г. въ Высиповцяхъ. На рѣкъ 1885 має „Дѣло“ заплачене до 30 цѣвгня, а „Библіот. найзн. повѣстей“ до 30 червня. — Всч. И. К. въ Кругольци. На рѣкъ 1885 має „Дѣло“ заплачене до 31 мая. — Всч. Н. С. въ Ляшновѣ. Грошѣ получили воѣ 31 сѣчня — редакція „Науки“ передала 250 отъ Братства въ Грицоволи, на що маємо поквитованье. — Всч. І. С. въ Кирольцѣ. „Дѣло“ заплачене до 31 марта. — Всч. Д. З. въ Барыши. За рѣкъ 1884 ще 1 зр. отъ 1 лютого ст. от. высыллаемо. — Вп. О. К. въ Потургахъ. Ваша предплата скѣнчилась 31 грудня 1884. — Всч. И. Ч. въ Тернополи. Грошѣ на „Буковину“ одержали и дотычну редакцію повѣдомили о томъ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1315 3—?

Спеціальности и универсальныя средства французскій и иншій, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншій фирмы оцѣвщуванї.

Ц. к. генеральна дирекція

австрійскихъ желѣзницъ державныхъ.

Выписъ съ плану ѣзды важный отъ 15 лютого 1885 р

Отъѣздъ зѣ Львова:

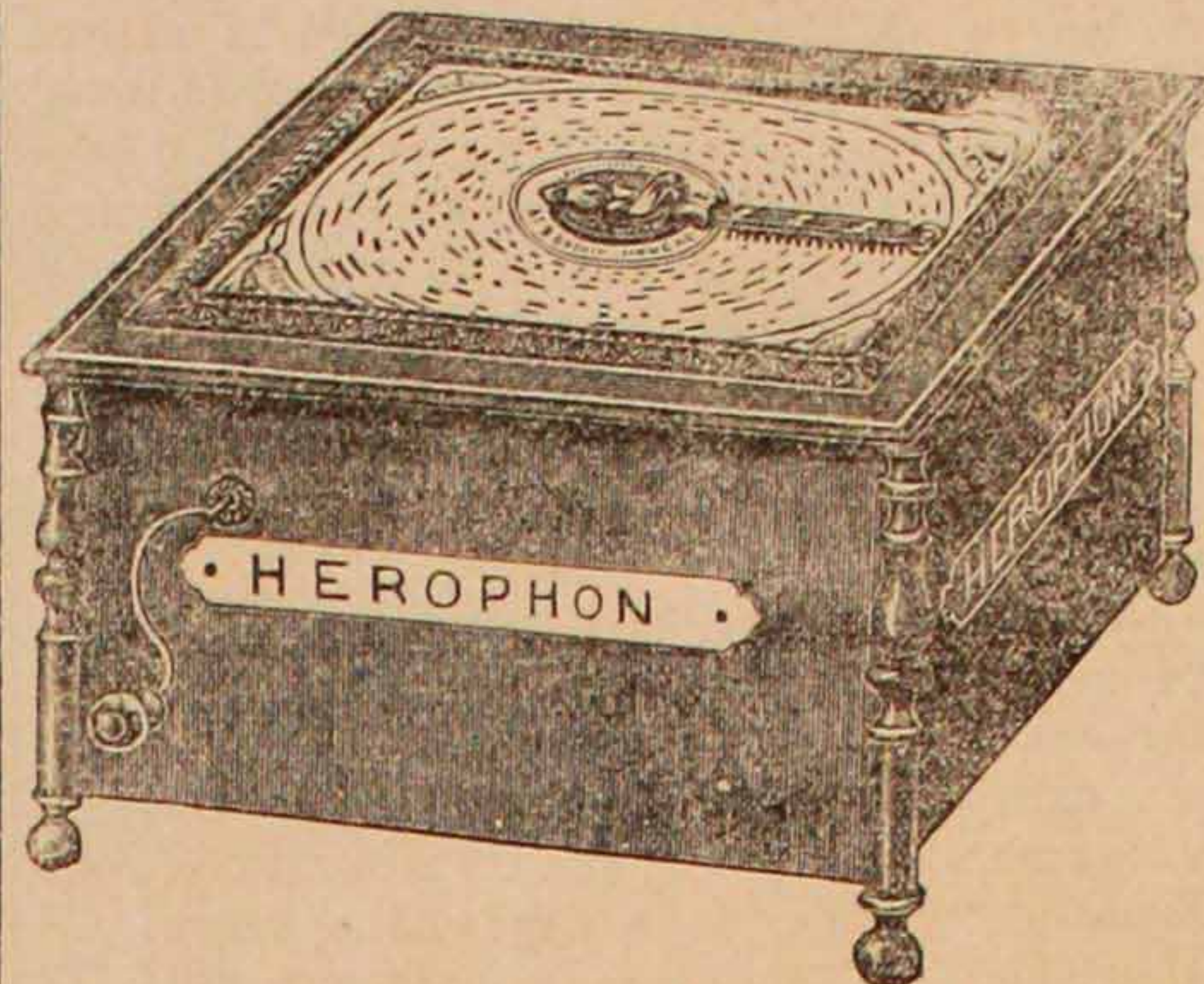
Поѣздъ мѣшаный о 6 год. 40 мин. рано до Стрыя. Поѣздъ особовый о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова. Поѣздъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стрыя, Станиславова, Гусятына, Дрогобыча, Хирова, Загѣря, Звардоня.

Приходятъ до Львова:

Поѣздъ мѣш. о 8 год. 39 мин. рано зѣ Стрыя, Станиславова, Хирова, Загѣря, Звардоня. Поѣздъ особ. о 4 год. 17 мин. по полудни зѣ Стрыя, Станиславова, Дрогобыча, Борыслава, Хирова. Поѣздъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ноци зѣ Гусятына, Станиславова, Стрыя, Дрогобыча, Борыслава, Хирова, Звардоня.

АРИСТОНЪ, ГЕРОФОНЪ

Суть музичнїи инструменты (позитивка) найновѣйшон конструкція, на котрыхъ можна выграти пїесъ до танцю, арий, пѣсень и т. д., не будучи наивѣтъ музикальнымъ. Уживанїи до тешеръ вальстулей тешеръ кружками выроблюваными зъ ряного паперу (нотовый кружокъ), въ котрыхъ колєнїи ноты.

Аристонъ чорный и полтированный съ 6 кружками нотовыми съ елєгантнымъ картономъ нотовымъ скрипкою 20 зр.

Аристонъ на ладѣ старинный (въ родѣ дубины) гантнот уряджений съ 6 кружками нотовыми картоны и скрипка 22 зр. Кружка нотовый окро, за штуку 55 кр.

Герофонъ чорный, полтированный съ 6 кружками нотовыми и скрипкою 25 зр. — Кружки нотовый окро, за штуку 60 кр.

Списъ нотъ, проспекты, оттанъ вѣстнїи иллюстриранїи цѣнники товаровъ галантерейныхъ и т. д., въ нѣмецкомъ и чєскомъ языкахъ даромъ и франко, просимо ихъ жадати.

Ц. к. Придворна торговля галантерейна „Подъ мѣстомъ Парижемъ“ въ Празѣ, Zeltnergasse Ч. 1319 (12)

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Симъ маю честь повѣдомити Всечестие Духовенство, заразомъ Высокоповажану П. Т. Публику, що я съ днемъ 1 н с. марта переѣхъ свѣи

МАГАЗИНЪ

РОБОТНЮ ОДЕЖИ МУЖЕСКОЙ

пѣдъ фирмою АНТОНЪ ЩЕРБА

зѣ дому подѣ ч 6 до дому подѣ ч 16 при ул. Коперника, І. повержъ.

Просїачи о ласкавій замовленя, запоручаю Высокоповажныхъ П. Т. Замовляючихъ, що якъ досѣ, такъ и въ будучности декладати буду воѣхъ возможныхъ старанъ, чтобы повѣренїи менѣ ласкавій замовленя старанно и съ елєганцією выконувати, зѣ наилучшихъ матерїи красныхъ и заграничныхъ точно въ означенномъ часѣ и пѣсїа найновѣйшон моды по цѣнахъ якъ наибѣльше прїступныхъ.

Складаючи подяку за дотеперѣшнє доверїе, якимъ я съ стороны Высокоповажныхъ монхъ П. Т. Замовляючихъ (Отбиратель) бувъ надѣлений, поручаюся и на дальше ласкавымъ взглядомъ, — остаю съ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНЪ ЩЕРБА, красель мужеской, ул. Коперника ч. 16 І. пов.

Важне для страдаючихъ на нервы.

Лишь за помощью электричности можно недугу нерву зовсѣмъ усунути. Мои новїи аппараты индукційнїи (машины до электризованы), котрыхъ каждый хочъ-бы и незнакомленый легко уживати може, повиннїи находитися въ каждой родинѣ. Гостецъ, ревматизмъ, ослаблєньє, ревматичный бѣль головы и зубѣвъ, въ загалѣ всяку недугу нерву можно лѣчити моимъ аппаратомъ индукційнымъ. Цѣна пѣлого аппарата съ декладнымъ показомъ уживаня зр. 8. — Можна лишь черезъ мене получить.

Dr. F. Beeck, Triest, 2 Via Pondeares 2

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Подписанчїи маю честь завѣдомити Пов. П. Т. Публику, що свою, передъ семи роками при улица Оссолинскихъ заложєну

РОБОТНЮ СТОЛЯРСКУ

значно розширивъ и съ днемъ 1 лютого 1885 р. до забудованя бровару Прогаски при улица Коперника переѣхъ.

Покладаючыся на мою двайцятилїтнє практику въ оѣмъ званю набути въ работныхъ вѣдєньскихъ особливо-же на доказанє менѣ у Львовѣ довѣрье за выконанїи работы столярскїи — поручаюся сямъ и на будучє до выроблюваня предметовъ входячихъ въ оѣмъ званя столярского съ тымъ увѣреньемъ, що тїа же лишь зѣ доброго матерїалу и по найпрїступнѣйшихъ цѣнахъ выроблювати буду.

Съ поважаньемъ

АНТОНІЙ БОБРИХЪ, майстеръ отолярскїи.

1314 3—3

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНІЯ ХРИСТОВОГО

поручае

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

Плещениць, Артосы, Бальдахины, Евангелїа, Образы, Кадильницѣ, Хресты, Ковчєги, Лѣхтарь, Олтарики до процесїи, Пауки, Фаны, Хоругвы, Чаши и пр.

На бажанье высыллаєся подрѣбнїи цѣнники бесплатно, а всякїи замовленя оповнїєся точно и въ найкоротшомъ часѣ.

1306 3—?

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ

на продажѣ

РЕАЛЬНОСТЬ

съ домоу мурованымъ и офїцинами госиодарскими, огородамъ та садомъ надъ два морги и полемъ надъ боѣмъ морговъ вкупѣ.

Близша вѣдомость у о. А. С. въ Ямници, почта Станиславовѣ. 1313 ниславовѣ. 3—

По зниженѣй цѣнѣ!

Украинскїи гетьманы Иванъ Виговскїи та

Юрїи Хмельницкїи Ивана Левицкого (Печу), (Правописъ фонетична).

Можна дѣстати по звѣженѣй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за прїмѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (12—)

Маю честь оповѣстити П. Публикѣ, що съ днемъ 1 л. лютого с. р. открываю

ТЕХНИЧНУ КОНТОРУ

при ул. Геродецкїи ч. 39, на 2 повержїа для выготовленя всякого рода пїановъ для будѣвель, работъ сициерскихъ, столярскихъ и п., зарѣвно такъ же кошторїсѣвъ, обрахункѣвъ и всякого рода техничныхъ работъ.

Василь Нагорнїи

Выдана товариства „Академічне Братство“ (передъ тымъ „Дружный Лихварь“):

Антологія руска, зборникъ знаменитшихъ творѣвъ рускихъ поетѣвъ — въ память десятилїтїи роковинъ заснованя товариства „Друж. Лихварь“. Львовѣ 1885. Цѣна 1 зр. 20 кр.

Руска Библіотєна И. Омишевского томъ III. Писаня Маркіана Шакиевича, Ивана Вагилевича и Николая Головацкого, съ передовкомъ Вол. Коцовского. Львовѣ 1885. Цѣна 2 зр. 50 кр.

Творы Володим. Назаровского. Выданє посмертнє, съ портретомъ и житїєписомъ. Томъ I. Цѣна 20 кр. Львовѣ 1885.

Можна набути въ товариствѣ „Академічне Братство“ ула Скарбѣвска, ч. 2.

Посредствомъ товариства выбути можна такъ же И. Омишевского Руску Библіотєку, томъ I въ цѣнѣ 80 кр. и томъ II въ цѣнѣ 2 зр. 20 кр., — т. е. писаня Ив. Котляревского, В. А. Гоголя, П. П. Артемовского-Гулака и Кътки Основяненка съ житїєписомъ.

АВТОНОМНЕ РУСКО-АСЕКУР. ТОВАРИСТВО

для обезпечєня

церквей, будынкѣвъ приходскихъ, шкѣльныхъ и въ загалѣ громадскихъ въ банку „Славїа“

маю честь завѣзвати церковнїи и громадскїи конкуренціи до обезпечуваня отъ огню ихъ будынкѣвъ и всякого имѣнїа подѣ найкористнѣйшими условїями.

Згаданє Товариство репрезентованє своимъ контролюющимъ Выдѣломъ, маю, на основѣ угоды съ банкомъ взаимныхъ обезпечєнь „Славїа“ въ Празѣ, запоручєно отъ того же банку „Славїа“:

- 1) Одну тысячу зр. минимального чистого доходу цѣо року, якъ скоро въ томъ же автономномъ товариствѣ буде найменше 600 членѣвъ, т. е. громадскихъ конкуренцій обезпечєныхъ;
2) найдешевшу изъ воѣхъ Товариствъ и банковъ асекураційну тарифу, котра отъ часу до часу въ даныхъ случаяхъ буде оголошена;
3) всякїи автономичнїи права, по мысли статутѣвъ „Славїа“ для отдѣльныхъ класъ обезпечєныхъ застереженїи, якъ: самѣльное ведєньє дѣлъ и рахункѣвъ, повна контрола дѣлъ асекураційныхъ своихъ класъ, творєньє и автономна управа власныхъ фондѣвъ и выборъ власного контролюющего Выдѣлу, складаючогося въ 5 членѣвъ и 3 вступникѣвъ.

Порукою для того же руского автономного Товариства єсть солидный и добрый станъ банку „Славїа“, котрого послѣднїи, офїциально справдженый Рахунокъ въ року 1883 въ самѣй тѣлько огневѣи Секція (IV) выкажує 153.091 членѣвъ, уплатившихъ 861.960 зр. асекураційнои премїи отъ сумъ 135.464.444 зр. обезпечєного каишталу.

Ликвидацию шкѣдъ переводитъ повномочникъ банку „Славїа“ при участїи рускихъ Мужѣвъ довѣрья „Славїа“, въ помежи котрыхъ выбранїи члєны нынѣшного контролюющего Выдѣлу Товариства. 1318 2—3

Члєнами того же контролюющего Выдѣлу суть:

О. дек. Иоанъ Гавришкевичъ зѣ Камѣики, о. Антонїи Гойданъ зѣ Зборы, п. Богданъ А. Дѣдицкий зѣ Львова, п. Францъ Насадникъ зѣ Збоискъ, п. Щастный Саламомъ зѣ Комарникъ.

Заступниками контролюющего Выдѣлу суть:

О. Филаретъ Вачинскїи зѣ Козлова, п. Емїлій Борѣдѣвичъ зѣ Денисова, о. Корнїий Яворовскїи зѣ Ломны.